

7 TIPS VOOR DE DOCENT

Rollenspel Respectvol communiceren

1. Bij iedere situatie speelt iemand de passieve, de agressieve en de assertieve rol en zet het daarbij horende petje op. Voor de rollen vraag je vrijwilligers. Na het spelen van ieder petje bespreek je kort met de spelers en de groep hoe het ging.

2. Bedenk een leuke intro voor deze opdracht door bv. zelf een verlegen of agressieve rol te spelen bij aanvang van de les. Zo kun je om iets kleins (Het wordt bv. niet direct stil of iemand komt iets te laat je les binnen..) overdreven kwaad worden en met je hand op tafel slaan. Of je gaat juist heel stil zitten en maakt geen oogcontact met de leerlingen.

Bespreek met hen wat dit gedrag van jou met hen doet; “Wat dacht je?” “Wat was jouw reactie op mijn gedrag?” “Hoe noem je dit gedrag?” “Maak je dit gedrag vaker mee?” “Laat jij dit gedrag wel eens zien?” etc.

Het gesprek hierover kan zo uitmonden in de begrippen PASSIEF, AGRESSIEF EN ASSERTIEF

op het bord. Je kunt er ook direct de kleuren van de petjes aan koppelen. “Ik had dus net een rood petje op. Hoe zou de les beginnen als ik een geel petje opzet? En hoe zouden jullie dan reageren?”

3. Speel zelf een rol in het eerste of in de eerste twee rollenspelen. Je kunt bv. in de eerste situatie de drie rollen spelen en na iedere rol even stilstaan bij wat je deed zodat de begrippen goed helder zijn voor de leerlingen.

Daarna speelt één van de leerlingen dezelfde drie rollen van de eerste situatie.

Als het nodig is herhaal je dit bij de tweede situatie maar waarschijnlijk willen leerlingen het dan wel overnemen.

4. Het begrip assertief is de meest lastige van de drie voor veel leerlingen. De grens tussen ‘voor jezelf opkomen’ en ‘brutaal of agressief zijn’ is voor sommige leerlingen niet helemaal duidelijk. Daarom is het bespreken van het gedrag na ieder spel belangrijk. Je ondertitelt (samen met de leerlingen) achteraf welk

gedrag precies zichtbaar was en leert daarmee de leerlingen taal en nuance aan voor assertief gedrag.

5. Nodig leerlingen uit om te spelen maar dwing niemand. Ook het kijken, luisteren en evt. tips geven aan de spelers is heel leerzaam. Meestal durven gedurende de les steeds meer leerlingen te spelen.
6. Laat bij het nabespreken ook de persoon of personen zonder petje uit het spel vertellen hoe zij de communicatie ervaren hebben: “Hoe vond je haar gedrag? Voelde je dat ze respect voor jou had?”
7. Spelen voor de groep is spannend en vraagt lef. Moedig de spelers aan en vraag na afloop van ieder(e) situatie/spel een applaus voor hen.

Als het goed is wordt zichtbaar in het spel:

- dat passief gedrag niet de reactie van de ander oplevert die je wenst. Met passief gedrag wordt niet zichtbaar wie jij bent en wat jij wilt. Andere mensen kunnen dus ook geen rekening met jou en jouw wensen houden.
- dat agressief gedrag niet de reactie van de ander oplevert die je wenst. Mensen worden bang of boos en meestal krijg je meer problemen. Ook voel je je achteraf niet zo goed over jezelf.
- dat assertief gedrag voor jezelf en de ander het meest prettig is: het geeft geen ruzie en jullie respecteren elkaar door goed te luisteren. Ook kan zo het probleem opgelost worden of minder erg gemaakt worden.

Aan het eind van de les kun je de leerlingen vragen wat ze geleerd hebben van dit spel. Zo kun je achterhalen of ze voldoende begrepen hebben waar het over gaat en kun je evt. een vervolgles op maat maken.